

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 6To/16/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113012240
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Batisová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2113012240.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Batisovej a sudcov JUDr. Martina Žovinca a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci proti obžalovanému K. O., nar. XX.XX.XXXX v O., trvale bytom B. XXX, t. č. na neznámom mieste, pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 30.11.2020, č. k. 4T/85/2013-525, na verejnom zasadnutí konanom dňa 10.02.2022 v Trnave takto

rozhodol:

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného K. O. zamietá.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 30.11.2020, č. k. 4T/85/2013-525 bol obžalovaný K. O. uznaný za vinného z prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že v období od 16.04.2011 až doposiaľ si ako otec maloletých B. P., nar. XX.XX.XXXX, Q. P., nar. XX.XX.XXXX a M. O., nar. XX.XX.XXXX, v mieste trvalého bydliska v obci B ako aj v mieste prechodného bydliska v meste Z. L., T. Z. XXX a na iných miestach, riadne neplnil vyživovaciu povinnosť aj napriek tomu, že mu vyplýva zo Zákona o rodine, a ktorej rozsah mu bol určený rozsudkom Okresného súdu v Trnave, sp. zn. 16C/98/2004 zo dňa 17.08.2004, právoplatným dňa 03.09.2004, v sume 109,54 eur (pôvodne 3.300,- Sk) mesačne rovnako na každé z detí, ktoré je povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky B. O., hoci vedel o existencii svojej vyživovacej povinnosti a túto povinnosť si riadne neplnil, napriek tomu, že bol v tomto období zamestnaný, čím za obdobie od 16.04.2011 až doposiaľ vznikol dlh na výživnom v celkovej výške 22.839,09 eur.

Za to obžalovanému okresný súd uložil podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona s prihliadnutím na § 37 písm. m), § 38 ods. 2, ods. 4 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 3 roky. Na výkon tohto trestu bol obžalovaný podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že o obžalobe okresný súd rozhodol postupom podľa § 358 a nasl. Trestného poriadku, keď proti obžalovanému konal ako proti ušlému z dôvodu, že obžalovanému sa opakovane nepodarilo doručiť predvolanie na hlavné pojednávanie, z čoho vyvodil záver, že obžalovaný sa skrýva, aby sa tak vyhol trestnému konaniu, pričom ešte pred vykonaním hlavného pojednávania na základe žiadosti súdu o vypátranie pobytu obžalovaného bolo súdu oznámené, že obžalovaný sa mal naposledy zdržiavať na území Mexika.

Okresný súd uviedol, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že obžalovaný si svoju vyživovaciu povinnosť na svojich synov B., Q. a M. neplnil od 16.04.2011 až do dňa vyhlásenia rozsudku. Okresný súd pritom vychádzal z výpovedí svedkov, a to B. Q. ako aj z výpovedí synov obžalovaného,

ktorí zhodne uvádzali, že obžalovaný svoju vyživovaciu povinnosť neplnil, o deti záujem nejaví a na ich výživu neprispieva ani iným spôsobom.

Okresný súd výpoveď obžalovaného a svedkyne A. G. vyhodnotil ako nevierohodnú a zdôraznil, že vo výpovediach B. Q., ako aj svedkov B., M. a Q. O. nezistil žiadnu motiváciu nehovoriť pravdu.

Pokiaľ ide o sumu zameškaného výživného a obdobie, za ktoré obžalovaný výživné neuhradil, okresný súd vychádzal z rozsudku Okresného súdu Trnava zo dňa 17.08.2004, sp. zn. 16C/98/04, ktorým súd obžalovaného zaviazal prispievať na výživu maloletých detí sumu 3.300,- SKK mesačne na každé dieťa s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku vždy do 15-teho dňa v mesiaci vopred k rukám B. O., čo v prepočte predstavuje sumu 109,54 eur mesačne na každé dieťa.

Okresný súd pri výpočte výšky zameškaného výživného vychádzal z potvrdení o štúdiu jednotlivých synov obžalovaného, t. j. za čas, kedy sú títo schopní sa samostatne živiť považoval ukončenie štúdia v spojení so skutočnosťou, do kedy je dieťa možné považovať za študentov (t. j. do augusta príslušného roka, v ktorom ukončili sústavnú prípravu na povolanie), čo je v prípade M. mesiac august 2014 a v prípade B. mesiac august 2015. Q. stále študoval (bol študentom vysokej školy), pričom bolo nutné tohto považovať za študenta do dosiahnutia veku 26 rokov, takže v jeho prípade je toto obdobie ohraničené mesiacom november 2020, t.j. posledným mesiacom splatnosti výživného v čase vyhlásenia rozsudku. Suma zameškaného výživného ku dňu vyhlásenia rozsudku tak u M. podľa názoru okresného súdu predstavovala 4.436,37 eur, u B. 5.750,85 eur a u Q. 12.651,87 eur, čo spolu predstavuje zameškané výživné vo výške 22.839,09 eur.

K výroku o treste okresný súd uviedol, že vykonaným dokazovaním nebola preukázaná žiadna poľahčujúca okolnosť, pričom z odpisu registra trestov obžalovaného mal za preukázanú jednu priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, a to že obžalovaný už bol za trestný čin odsúdený. Vzhľadom na prevahu priťažujúcich okolností tak okresný súd zvýšil dolnú hranicu trestu odňatia slobody z jedného roka na dva roky a štyri mesiace a obžalovanému ukladal trest v upravenej trestnej sadzbe v rozpätí dva roky a štyri mesiace až päť rokov.

Pri úvahách o druhu a výmere trestu postupoval okresný súd zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v § 34 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Vychádzajúc z uvedených zásad a kritérií okresný súd obžalovanému uložil trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, pričom nezistiac podmienky na odklad výkonu uloženého trestu upravené v § 49 ods. 1 Trestného zákona okresný súd tento trest obžalovanému uložil ako trest nepodmienečný a obžalovaného na jeho výkon podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, pretože obžalovaný v posledných desiatich tokoch pred spáchaním prejednávanej prečiny nebol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý by mu bol uložený za úmyselný trestný čin.

Proti tomuto rozsudku ihneď po jeho vyhlásení podal obžalovaný odvolanie čo do výroku o vine a treste prostredníctvom svojho obhajcu a uviedol v ňom, že za obdobie od 16.04.2011 do júna 2014 si svoju vyživovaciu povinnosť plnil, pričom trvá na výpovedi aj v časti, že výživné zaplatil vopred. Navrhol napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d), e) Trestného poriadku zrušiť a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátiť súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Podľa § 315 Trestného poriadku o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhoduje krajský súd. O odvolaní proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu rozhoduje najvyšší súd.

Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1.

Podľa § 319 Trestného poriadku odvolací súd odvolanie zamietne, ak zistí, že nie je dôvodné.

Krajský súd vo veci vykonal dňa 10.02.2022 verejné zasadnutie, na ktoré sa dostavil prokurátor krajskej prokuratúry a obhajca obžalovaného. Verejné zasadnutie sa konalo v neprítomnosti poškodených a obžalovaného, proti ktorému sa vedie konanie ako proti ušlému, nakoľko je zrejmé, že pobytom v cudzine sa vyhýba trestnému konaniu (termín verejného zasadnutia na odvolacom súde bol tiež zverejnený na úradnej tabuli súdu, na internetovej stránke MS SR, na úradnej tabuli obcí B. a Z. L.). Predsedníčka senátu krajského súdu vydala aj medzinárodný zatýkací rozkaz, avšak bez výsledku a zároveň MV SR, PPZ, Úrad medzinárodnej policajnej spolupráce, Národná ústredňa Interpol dňa 07.02.2022 oznámilo, že obžalovaný nebol lokalizovaný a ani zadržaný.

Prokurátor v konečnom návrhu žiadal odvolanie obžalovaného podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietnuť.

Obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí uviedol, že sa pridriava písomne zdôvodneného odvolania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podal obžalovaný ako oprávnená osoba, proti výrokom, proti ktorým odvolanie podať mohol a urobil tak v zákonom stanovenej lehote, preskúmal postupom podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, by krajský súd prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania. Po uvedenom prieskume krajský súd zistil, že odvolanie obžalovaného nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o napadnutý výrok o vine, krajský súd v prvom rade konštatuje, že okresný súd vykonal všetky dôkazy potrebné pre objektívne a zákonné rozhodnutie. Vykonané dôkazy následne v súlade s ust. § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil individuálne, ako aj v ich súhrne a dospel k správne záveru o vine obžalovaného. V odôvodnení napadnutého rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 Trestného poriadku uviedol, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel a rozviedol právne úvahy, ktorými sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporovali. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, ako sa okresný súd vyrovnal s obhajobou obžalovaného a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona.

Krajský súd pripomína, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvého a druhého stupňa tvoria jednotu, preto je nadbytočné, aby krajský súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery okresného súdu. Tiež platí, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemá odpovedať na každú námietku alebo argument odvolateľa, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutia o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov napadnutého rozsudku, ktorý sa preskúmava v odvolacom konaní.

Z hľadiska posúdenia viny v tejto trestnej veci je kľúčové správne vyhodnotenie vierohodnosti svedkov B. Q., B. O., M. O. a Q. O.. Z ich výpovedí jednoznačne vyplýva, že obžalovaný si svoju vyživovaciu povinnosť na svojich synov v rozhodnom období neplnil.

Pokiaľ ide o plnenie vyživovacej povinnosti obžalovaným treba uviesť, že obžalovaný nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by jeho tvrdenie podporil. Výpovede obžalovaného a svedkyne G. treba vyhodnotiť (ako to urobil správne okresný súd) ako výpovede účelové.

Pokiaľ ide o právnu kvalifikáciu zisteného skutku, okresný súd správne právne posúdil tento skutok ako prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, keďže obžalovaný najmenej tri mesiace v období dvoch rokov úmyselne neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného a taký čin spáchal po dlhší čas a na viacerých osobách (závažnejším spôsobom konania).

Pokiaľ ide o výrok o treste, obžalovaný ho síce odvolaním napadol, ale v písomnom odôvodnení odvolania mu žiadne chyby nevytýkal. Pri prieskume tohto výroku sa preto krajský súd zameral na všeobecné posúdenie zákonnosti a primeranosti uloženého trestu, keďže chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku nezistil.

Čo sa týka trestu, krajský súd považuje za potrebné pripomenúť niektoré teoretické východiská rozhodné pre ukladanie trestu. Pri úvahách o druhu a výmere trestu postupuje každý súd v zmysle zásad a kritérií rozhodných pre ukladanie trestov uvedených v ust. § 34 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona, podľa ktorých trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov, trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou. Trest má postihovať iba páchatela, tak aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby. Trest ako taký je právnym následkom trestného činu a preto musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu). Úmernosť trestu okrem iného určujú aj pohnútky páchatela a možnosti jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatela si súd vytvára z veľkej časti už na základe

hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu (t.j. či ide o prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin) pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje záujmom spoločnosti, štátu a členom spoločnosti pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti.

Trest je aj jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona, čím je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t.j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, jednak prvkom donútenia (represia), ale tiež prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trestný zákon vychádza z myšlienky, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a pred ich páchatel'mi.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest, je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu, tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti. Trest samozrejme musí vyjadrovať aj morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Inak povedané musí vyjadrovať spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, tak právne, ako aj etické.

Pri ukladaní trestu musí súd obligatórne prihliadnuť podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností. Zároveň pri určovaní druhu a výmery trestu musí súd v súlade s ust. § 34 ods. 4 Trestného zákona prihliadnuť na spôsob spáchania trestného činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce a poľahčujúce okolnosti, ako aj na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosti jeho nápravy.

V rámci požiadavky primeranosti trestu zohráva významnú úlohu sudcovská individualizácia trestu, ktorá fakticky umožňuje naplnenie tejto požiadavky v konkrétnych prípadoch. Individualizácia trestu je prostriedkom dosiahnutia primeranosti trestu. Druh a intenzita trestu musia byť súdom v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu.

Neprimerane prísne (ale, samozrejme, i neprimerane mierne) tresty pôsobia škodlivo na páchatel'a i spoločnosť. U verejnosti môžu neprimerané tresty vyvolať súcit s páchatel'om či ohroziť jej dôveru v spravodlivé rozhodovanie súdu, či jej dôveru v súdnu moc ako celok. U páchatel'a neprimerane prísne tresty vedú k zatrpknutosti, pretože takéto tresty páchatel' oprávnené nemôže považovať za spravodlivé. Páchatel' je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť (bezprávie), ktorú trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Primeranosť trestu je zároveň nevyhnutým predpokladom dosiahnutia výchovných účinkov trestu, keďže nevyhnutným predpokladom prevýchovy páchatel'a je jeho akceptovanie trestu ako spravodlivého následku jeho protiprávneho konania, pričom v prípade nespravodlivého trestu k takejto akceptácii trestu zo strany páchatel'a pochopiteľne nemôže dôjsť. Spravodlivosť trestu je tak možné považovať aj za predpoklad prerastania represívneho pôsobenia trestu do pôsobenia výchovného.

Vychádzajúc z vyššie uvedených teoretických východísk krajský súd konštatuje, že okresný súd správne u obžalovaného preskúmal pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností a správne zistil len priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona. Správne tiež pri prevahe priťažujúcich okolností aplikoval ust. § 38 ods. 4 Trestného zákona a zvýšil dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby 1 rok o jednu tretinu, t. j. na 2 roky a 4 mesiace. Obžalovanému potom správne okresný súd ukladal za súdený trestný čin trest odňatia slobody v rozpätí od 2 rokov a 4 mesiacov do 5 rokov.

Pokiaľ ide o okresným súdom uložený trest odňatia slobody vo výmere 3 roky nepodmienečne, tento je podľa názoru krajského súdu vzhľadom na osobu obžalovaného a dobu páchania trestnej činnosti, trestom primeraným a spravodlivým, ktorý u obžalovaného aj podľa názoru krajského súdu splní svoju funkciu nielen z hľadiska individuálnej, ale aj generálnej prevencie a zároveň aj morálne odsúdi jeho konanie.

Na základe prezentovaných úvah a právnych záverov krajský súd na verejnom zasadnutí postupom podľa § 319 Trestného poriadku odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne (§ 163 ods. 4, § 180 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.